

sv. evangelij čital, je bila gotovo še veliko stareja kakor on, morebiti iz časov Habelića, ko se je tukaj v „slovenskem orsagu“ še „slovensko“ pisalo. Na cerkvenih stenah so naliskani na četririh voglih štirje evangelisti, ktere samo zato omenjavam, ker imajo tako strašne obraze, da se človek prepade, ako jih nagloma pogleda. To so podobe za „bau-baue“ pa ne za svetnike! Po končani službi Božji sva se namenila iti na kolodvor, pa predaleč se nama je zdelo, in zato sva se raje v premilo nama Jaska povrnila. Železniško društvo je na hrvaškem kolodvore skoro povsod postavilo daleč proč od mest in vasi sred polja, da so bolj „marofom“ podobni kakor temu, kar so. Bog ve zakaj? Jaz že ne vidim pametnega razloga v takem ravnanju! Še to moram povedati, da tudi Jaska svojega Rotschilda ima, in sicer rojenega Ribničana. Ali ne bi hotel ta slovenske korenine bogataš“ kakošen kebarček naši „Matici“ darovati? Kaj? — V ostalem je Jaska, kakor vsi enaki trgi, obludjena z ljudmi obojnega spôla. Lastovice, kakor drugod, tudi tukaj v jeseni odidejo, da se spomladi zopet povrnejo, in mačke tudi tukaj kakor drugod miši lové. Povedal bom tedaj raje, kako sem živel, in kaj sem doživel.

(Konec prihodnjič.)

Zgodovinsko berilo.

Obrazi iz zgodovine slovanske.

Peter véliki, ruski car in osnovatelj sile ruskega carstva.

(1672—1725 po Kr.)

Na neizmernem prostoru od uralskih bregov pa do reke Visle in od belega do črnega morja, stanuje od nekdanj ruski narod, najsilnejši med vsemi slovanskimi plemeni. Velika Rusija, ktera je po vsem svojem prostoru večja od cele Evrope, in ktera v naši dôbi hiti za vsemi posvetnimi dogodbami, bila je pred nekoliko sto leti neznan država tako, da je razun trgovcev malokdo va-njo zašel. Tuji vladarji so samo takrat z Rusi v zvezo stopali, kadar jih je sila primorala. Evropski narodi so Ruse tako gledali, kakor mi sedaj Turke, za narod, ki v polodivjosti živi, in ki nima nikake izobraženosti. Rusija je takrat izključena bila iz ostale Evrope; pri vsi veličini svojega prostora bila je mala, pri svoji množini, pri svoji notranji sili bila je slaba in neznatna. Bila je plodna, pa neobdelana zemlja. Rusi so bili enaki detetu, čegar stvor je kazal prihodnjega močnega človeka. Rusija je že takrat v sebi skrivala znatne sile, ktere le razvite še niso bile; ona je še spala, in hranovala je svojo silo, da jo poslej tem bolje in močnejše razvije, kadar začne delati. In resnično, ko se je pokazal vladar, ki je bil zmožen, da povzdigne Rusijo na delanje, storila je ona dela, katerim se je svet čudil. Rusi so razvili moč, kateri so se čudili evropski narodi, držé ono, kar pred njihovimi očmi biva, za nekaj neverjetnega.

Rusi so imeli prve svoje vladarje iz rodovine Rurikove. Ko je vsa ta možka rodovina izmrla, vladali so v Rusii neki goljufi, ki so se izdaval za potomce Rurikove rodovine. Pred 250 leti, okoli 1613. izberó Rusi za svojega cara Mihajla Romanovega, in iz te rodovine je bil do sedaj največi ruski car Peter Véliki, sin cara Aleksija Mihajloviča, in vnuk cara Mihaela Romanovega. Peter Véliki se je rodil 1672. leta. Njegov oče, car Aleksi Mihajlovič, zapustil je po sebi otroke iz več zakonov, in s tem je med Ruse vsejal seme puntanja in javnega nemira. Po Aleksiju caruje njegov najstarejši sin Feodor, ki pa kmali za očetom 1628. leta umrje. Feodor zapusti po sebi slaboumnega svojega brata Ivana, poredno in za najvišo čast hlepe-

nečo in že odrastlo sestro Sofijo, in Petra, kteremu je takrat 10 let bilo. Rusi si izvolijo za cara malega Petra, njegovi materi Natalii pa dajo oblast, da toliko časa vlada državo, da Peter odraste. Sofija je želela, da ona sama dobí vso oblast v roke. Pridobí na svojo stran ruske strelce, ki so takrat bili navadna ruska vojska, in razglasí, da je Natalija dala svojega pastorka Ivana ubiti, samo da svojemu sinu zagotovi carski prestol. Razjezeni strelci napadejo carski dvor z orožjem, da osveté Ivanovo smrt, pa še ne mirujejo, ko se Ivan sam pokaže razjezenim strelcem. Strelci so pobili mnogo plemenitnikov in svetovalcev carice Natalije, in Ivana izglasili za cara. Ivan stopi na dvorski balkon, in jecljaje govori zbranim: „Jaz bodem car; al dopustite, da mili moj brat Peter caruje z menoj vred.“ Strelci privolijo to, razidejo se, in tako se povrne mir v Rusijo.

Kmali potem užgè Sofija strelce na nov punt proti Natalii in proti Petru. Oba pobegneta iz Moskve, in skrijeta se v nekem samostanu pred razujzdanimi strelci, ki so dolgo zastonj iskali Petra in njegove matere. Nazadnje so ju našli klečeča pred oltarjem v samostanski cerkvi. Neki strelec je že potegnil meč, da ga porine v prsi mlademu caru, pa ga zadrži njegov sovojak rekoč: „Stoj, brate! tù pred oltarjem ne gré krvi prelivati; saj nama tako ne uide.“ In tako je bil Peter rešen, ker koj za tem dojdejo carski konjiki, in puntarje raztirajo. Strelci se pokesajo za svoje zlo delo, in okoli 3700 jih dojde pred Petra v največi ponižnosti. Dva pa dva nesla sta pan, tretji pa sekiro; mnogi so imeli vrvi okoli vrata, in s tem so hotli pokazati, da so krivi in da zaslužijo, da izgubé glavo. Izbrali so si izmed sebe vsakega desetega, in obsodili so jih sami na smrt. Vsi so se obhajali in oprostili se s svojimi ženami, otroci in prijatli. Dospevši pred carski dvor postavili so se v red in klicali: „Krivi smo, zagrešili smo; naj nas car sodi, kakor smo zaslužili.“ Razun 30 najgrešniših puntarjev so vsi ostali bili pomiloščeni. Tako se je ta punt ulegel, in prešel je brez večega zla za državo.

Peter je bil v 15. letu, in takrat se seznanil z nekim Švicarjem, ki se je imenoval Lefor. Ta je bil ljubljenec Petrov in njegov prijatelj. Lefor je bil iz Ženeve. Še kot mladeneč je bil pobegnil od svojih roditeljev, in prehodivši mnogo zemljá, ustavi se nazadnje v Rusii, in seznanil se s Petrom. On je lepo govoril in znal je tako živo popisovati običaje evropskih narodov, njihove šole, zavode itd., da si ga je Peter vrlo priljubil, in mnogokrat je vès začuden poslušal Leforove pripovedke. Enkrat je Lefor pripovedoval, kako je vredjena vojska pri družih evropskih narodih, in kako se vojaki vojniško urijo. Peter zaželi videti to vadbo s svojimi očmi, zbere zató 50 mladenčev v nekem selu blizo Moskve, ki se imenuje Preobraženskoje. To malo četo lepo oboroži, in vojake imenuje svoje „potešnime“, to je, drugove. Kapetan četini je bil Lefor. Peter sam je bil prost vojak, ker nihče ni mogel postati oficir, ako ni zaslužil. Število teh vojakov se je malo po malo množilo tako, da se vsi že niso mogli v selu zmestiti, ker vsak mlad Rus plemenite krvi je želel stopiti v to četo. Četa ta se je pozneje prelila v rusko gardo.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Gorice. (*Britkosti slovenščine*) „Umui Gosp.“ popisuje jih tako-le: V 100 letih, kar se je c. k. kmet. družba začela, ni imela gotovo (v nekem oziru) nobene tako imenitne seje, kakor je bila seja izrednega občnega zbora 29. maja t. l. Važna pa je postala ta seja zavoljo vmesnega prepira o neki nepoglaviti zadevi,

namreč o — novičarju „Umnega Gospodarja.“ Že nekaj časa poprej se je govorilo po mestu, da so nekteri izmed naših laških someščanov — mestni starešine in udje kmetijske družbe — razdraženi zavoljo dveh celó objektivnih in nedolžnih domačih vesti v poslednjem listu „Umnega Gospodarja“: vesti namreč o letošnjih volitvah za mestno starašinstvo in o Dante-ovi šeststoletnici. Vrednik ni mogel tega verjeti, dokler ni v seji glavnega odbora 26. u. m. odbornik g. Streinz to reč sprožil in predsednika (pa samo zavoljo 1. vesti) prav resno interpelal. Vredniku, se vé da, ni bilo težko opravičiti se. Razložilo se je odborniku-interpelavcu, da „U. G.“ ima pravico tudi nekmetijske, zlasti občinske in deželne in sploh mikavne in podučne sestavke in novice prinašati. Rečeno je bilo pa tudi že v tisti seji, da se še drugi gospodje pripravljajo, to reč zopet v občnem zboru ($\frac{29}{5}$) sprožiti. Kako so se nekteri tiste dni pred sejo ustili, ne moremo v tem listu praviti. Dan seje pride, — 5. ura popoldne odbije; mestna dvorana se precej naglo napolnuje, nabralo se je bilo okoli 30, večidel laških mestnih družnikov (unanja samo 2), Slovenci 3. Njih eksk. gosp. namestnika tržaškega je zastopal c. k. namestnika tajnik gosp. A. grof Attems; predsednik: Al. žl. Claricini. Razprava se začne brez navadnih govorov. Glavna zadeva na dnevnem redu je bilo obhajanje družbine stoletnice. Zbor je potrdil nasvèt glavnega odbora, da naj bi se ta slovesnost za najugodnejši čas (za prihodnje leto) odložila; sicer pa da naj ostane za letos napravljeni program nespremenjen, in tudi kar se razstave tiče, veljaven; za denarno pripomoč, da poprosi glavni odbor k letu še enkrat povsod, kjer je bil letos zastoj potrkal. Potem je prišel končni račun za leto 1864 na vrsto; predsednik ga je, kolikor je bilo treba, razlagal; zbor ga potrdi. Na to se začne brati prevdarek za 1865. leto. Pri znesku „dohodki od družbinih časnikov“ („Atti e memorie“ in „Umn. Gosp.“) napové družnik Karol Favetti (municip. tajnik), da se je namenil, kadar pridejo dotični stroški na vrsto, zastran časnikov nekaj sprožiti. Največi izdavek družbin, pravi, so tiskarni stroški za lista (jemlje oba lista skupaj; sicer pa družba za „Umn. Gosp.“ ne le nič ne plačuje, temuč ima še dobiček od njega); kaže s prav primernimi izgledi, kako bi se dalo kaj prihraniti in nasvetuje, kar se oblike (forme) in izdajanja listov tiče, da naj bi se v zboru zastran tega nič ne sklepalo, ampak izvolil naj bi se poseben odsek, kateremu naj bi se ta reč v posvèt izročila. Potem je prestopil na zapopadek listov. Laški, pravi, se sploh pravil (štatutov) drži, slovenski pa da prestopa njih meje, da prinaša tudi raznotere in celó politiške novice; to pa da ne gré; list da je družbin, da se v imenu družbinem izdaja in da družba nima pravice se z družimi, kot s kmetijskimi in obrtnijskimi rečmi pečati; *) vmes pa našteva vse sestavke in vesti poslednjega lista „U. G.“, in mu marsikaj očita ter kaže, v kakošne zadrege in neprilichnosti da družba lahko zabrede (!!), če bo „Gospodarju“ pripuščeno, še na dalje nekmetijske vesti prinašati; na zadnje podá (2.) nasvèt, da naj bi se posihmal obá lista družbinih pravil držala. Tù se vname živa debata, ki je skorej dve uri trpela. Vrtela se je pa ne toliko krog predlogov samih na sebi, kot okoli tistih ugovorov zoper „Gospodarjevega“ novičarja in sploh okrog tistih razlogov (vzrokov), s kterimi je Favetti 2. svoj nasvèt podpiral, z eno besedo: tolklo se je le

bolj po sedlu, kakor po konji. Favetti-a je podpiral dr. Pajer (advokat, deželni odbornik, mestni starašina) in nekoliko dr. Jona (advokat, mestni starašina), za „Gospodarja“ so se poganjali: vrednik, dr. Tonkli in dr. Doliak (advokat, bivši mestni župan, deželni odbornik, odbornik kmetijske družbe); predsednik in tajnik sta razlagala, kar je bilo v „Gospodarjevih“ zadevah treba. Na laški strani je merilo vse na to, da bi se „Gospodarju“ novičar, kakor neprilichen in celó nevaren dodatek, odstrigel, na slovenski strani se je trdilo, da vrednik ima vsled sklepov občnega zbora tominskega 1863. leto pravico, raznotere novice prinašati in da sklepi občnih zborov veljajo kakor pravila. Slovenci smo dobro vedeli, kam da pri Lahih pes taco molí; oni pa tudi, zakaj da se mi tako trdovratno na novičarja opiramo. O tistih vestih pa, ki so bile pravi vzrok *) nasvetov, ni nihče besedice zinil. Debata je bila do konca mirna in spodobna, tudi prvi Favetti-ov nasvèt je bil enoglasno sprejet; izvoljeni so v odsek za posvetovanje zastran prihranjenja stroškov: predsednik Claricini, Favetti, Marušič, dr. Pajer, Streinz. Al, ko je imel priti drugi nasvèt na glasovanje, je nastal zastran zloženja (formulánja) tega predloga in zastran družih formalnosti tak vihár, da je bil predsednik prisiljen zbor razpustiti. Kaj pa da se je pred sklepom godilo, kako in o čem da smo se prepirali, si ne upa „Gospodar“ povedati, dokler nima pred očmi uradnega zapisnika, ki se ima pa še le v seji glavnega odbora poprej potrditi. **)

Iz Kobarida pri Soči 26. junija. — Druge kraje je trla silna suša letos; naši veliki srenji pa je, hvala Bogu, prizanesla. Mesec april je bil sicer tudi tukaj suh in gorak, pa saj tega nam je bilo tudi treba, da je hitreje skopnil debelo nakopičeni sneg, da je zmrznjena zemlja rodovitnejša postala in so ljudje zaostalo delo na polji opraviti mogli. Res! Lepo je zdaj naše polje, kamor koli se ozreš, naj si bode v poddružnici pri sv. Lenartu, ali pri sv. treh kraljih, ali pri sv. Andreju ali pri sv. Tomažu. Poslednja poddružnica ti pa ponuja najlepši pogled. Tù vidiš velike rajde sadnega drevja; le škoda, da je že začelo pešati, ker je staro. Upamo pa, da bodo naši umni in pridni kmetje v Idrijski in Mlinski (vasi) še veliko več mladega sadnega drevja po travnikih zasadili; saj dobro vedó, da sadno drevje daje obilo živeža, če tudi ni treba vsako leto kopati, gnojiti, orati, odgrebati ali prigrébati, pa tudi to vrli gospodarji dobro spoznajo, da drevje travo brani hude vročine in suše in da daje naposled obilno lesa, ki se v Čedadu in Vidmu lahko za lepe denarje prodá. Ako se zgodí, česar se nadjamo, bodo tudi druge vasi posnemale lepi izgled, in potem bo naša dolina gorski raj. Bog daj!

Iz Brezovice na Primorskem 30. jun. M. K. č. — Res, grenka mi je bila ločitev od predragega pevskega društva v Barkoli; bal sem se, da mi nikjer več ne bode solnce zadovoljnosti sijalo. Al vendar ni tako. Tudi v tej prijazni dolinici je neko rajsko veselje srce moje navdušilo, ko vidim šolsko in drugo mladino, da tako iskreno hrepení po lepih narodnih in pobožnih pesmicah. Izbudil se je tudi že v naši okolici domodni duh. Pa kaj se ne bi izbudil; saj se naš gospod nadžupnik T. Keber vrlo trudi za pravično domačo stvar, in njegove besede, bodi si v cerkvi ali drugod, vsacemu živo v srce segajo. Pa tudi gosp. baron Marenci (naš hvalevredni pevec) je lep izgled slavoljubja

*) Pravo tako se je godilo „Novicam“ 1848. in 1849. leta. „Gracarca“ tadanja in tržaški „Lloyd“ sta tudi tako s polnimi ustmi tožila naš list, čeravno sta dobro vedela, da so „Novice“ že od nekđaj donášale raznotere sestavke. Vred.

*) Navadni manêver, da „zajec za grmom tičí“, je to povsod, kjer si nasprotniki ne upajo s tem na dan, česar bi radi.

**) Radovedni pričakujemo izida te pravo za pravo „iz devete dežele“ pritegnjene laške rovarije. Vred.

in nam preskrbel že mnogo pesemskih knjig in glask. Hvala jima!

Iz Šenčurske fare poleg Kranja 1. julija. Č. — Marsikteri čitatelj „Novic“ je že slišal ali se tudi sam prepričal, da kranjsko mesto ima, sme se istina trditi, največi žitni trg v naši deželi, kajti vsaki pondeljek se silno veliko žita navleče, posebno iz tistih rodovitnih krajev, ki so se nekđaj „republika“ v šaljivem govoru imenovali, namreč iz šenčurske, cerkljanske in velesovske fare, pa tudi iz drugih bližnjih in daljnih vasí. Le škoda, da je vožnja čez Kokro tolikanj težavna in nevarna. Verjemi mi, ljubi bravec, da le-tá cesta, ki je vendar cesarska — kajti peljá skoz kokriško dolino v našo sosedno koroško deželo — je ravno pod kranjskim mestom taka, da je bolj podobna, da drží v Črno goro, kakor v črni Kranj. Da je to resnično, naj spričujejo naslednje okolnosti. Sedanji most je prav v globini čez omenjeno reko izpeljan, komaj dober seženj nad vodo. Kjer ima pa Kokra silno globoko strugo, namreč 10—12 sežnjev, se lahko posname, da sta na obeh stranéh huda klanca, posebno na desnem bregu je huda strmina, in kjer je največa strmina, je najtesnejša ožina, tako, da se ravno ondi dva voza zgrešiti ne moreta. Če se še opomni, da ima le-ta strmec senčno lego, ki je pozimi dostikrat z ledom pokrit, se ni čuditi, da uboga živina vedno na krvava kolena pada, ako se še kaka večja nesreča milovanja vredni živinici ne pripetí. Da sirovi voznjači po nesrečni živini neusmiljeno udrihajo, jo roté in vragu ponujajo, je nepotrebno pripovedovati. Kolika nevarnost je tukaj za potnike, ki se vozijo, naj pa spričuje žalostna resnica, da letošnji post sta se dva duhovna gospoda ravno v tem klancu močno poškodovala, eden si je roko spahnil in zlomil, drugi se po glavi hudo potolkel, in ako bi urne zdravniške pomoči ne bilo, bil bi častitljiv starček gotovo ob življenje. Ni še čez tri leta, kar se je neki Cerkljanec ravno na tem mestu ubil. Če zdaj še dodamo, kako pogostna je vožnja čez Kokro, da vsak pondeljek gre kakih 100 voz čez ta most, in čez teden sopet 100 voz, nam je res zastavica: zakaj se tukaj pošten most, ki je tolikanj potreben, ne naredí? Naj bi živela še za občni blagor tolikanj vneti Višnar in sloveč mojster Medved, mislimo, da bi bil most nad pečinami kokriškimi že davno vdrugič dovršen. Pravi kdo: Cesta ta je bila nekđaj kantonska, zdaj je kameralna. Pravo! torej so dotični vradniki dolžni, le-tó veliko potrebo vladi naznaniti, in kjer tolikanj potrosi za ceste in železnice, bi se tudi tukaj ne uperala, kjer je potreba tako vpijoča. Tudi čudno se nam zdí, da kak poslanec v deželnem zboru v tej zadevi nič ne sproži! Naj končamo z le-tim opominom: Dokler se bodo ljudjé po tem črnogorskem strmecu vozili, zmirom se bo živina neusmiljeno mučila in zlasti v ledeni zimi bode nevarnost tovaršica vsacega popotnika!

Izpod Šmarne gore. (O slovenskem koledarji) je bil v odboru slovenske Matice med drugim pomeneč, bi ga li Matica izdajala ali ne. Večina odbornikov se je glasila nasproti; po svoje je utegnila prav imeti. Vendar iz tega, kar so povedali časniki, je premalo jasno, ali so bili vsi vzroki zadosti pretreseni, ki govorijo za izdajo prav tacega koledarja, kakoršnega se je doslej kazal „domač slovenski koledar“; ves nasprotni ugovor se je shajal v besedo, da bi potem letos dva slovenska koledarja izhajala, ker tudi društvo sv. Mohora svojega izdaja. *) Pa kaj ta beseda? Doslej sta že kacih šest let mirno skupaj bivala „domač slovenski koledar“ in „koledarček društva sv. Mohora“, lahko sta skupaj bivala, ker je vsakteri drugačen imen imel.

*) Ako smo pravo razumeli govore v odboru matičinem, se delata brez tega še dva druga koledarja, kterima naj se matičini umakne. Vred.

„Domač slovenski koledar“ je Slovencem kaj več hotel dajati, nego drugi koledarji; bil je bolj gospodarsk ali opravljen in zvezdoznansk, deloma namestovati je hotel Slovencem to, kar drugi narodi imajo v svojem „Geschäftskalender.“ — Če se Slovenec hoče izobraziti, mu ni zadosti samo znati godove svetnikov in spremine lune in dozdevno vreme, ali k večemu še sejme. Kratki zemljopisni, narodopisni in zgodovinski stavki so mu potrebni v koledarji, dokler zemljopis in zgodovina priprostim bravcem časnikov nista še dosti obširno znana. Kaj vedeti o raznih merah, tehtah, denarjih tudi ni neugodno; ni samo trgovec na tem, da zná take reči, že bravec naših časnikov take vednosti potrebuje mnogokrat. Razdelitev cesarstva po deželah, njihova velikost, število stanovnikov, razdelitev po narodnosti, po cerkvenih okrajinah itd.: vse to so stvari za poduk ne samo prostemu Slovencu, temuč tudi marsikteremu učenjaku, ki ga v hudo zadrego spraviš, ako ga vprašaš: naj ti pové, kolika je Hrvaška in Slavonska v primeri s Kranjsko? koliko je Zagreb manjši memo Ljubljane? itd. Tega človek vsak dan lahko potrebuje, pa nima knjige pri roki, da bi izvedel. To vse so stvari za poduk v djanski potrebi, ki se tedaj vjemajo s podučnim namenom matičinih knjig. — Po takem, če tudi slovenska Matica pušča koledar na stran, izrekamo vošilo, da bi omenjeni „slovenski koledar“, ki si je tako praktično vredil svoje gradivo, izhajal zopet po navadni bukvarski poti, kakor je poprej svojo pot imel; po 1000 iztisov in še čez se ga je neki poprodalo leto in dan.

Iz Ljubljane.

Zahvala za milodare,

podeljene ubozim Notranjcem.

Ko je preteklo zimo v nekterih okrajih po hudí lanski toči in po zgubi vsacega pridelka silna revščina bila, h kateri so pritisnili še požari in živinska kuga z overami trgovstva, se je bilo treba zares bati, da ne bodo prizadeti kraji le lakoti zapadli, temuč da bodo nadloge segle še v prihodnje leto, ker ljudje sploh niso imeli semenskega žita. Viditi vse to sem se obrnil do prebivavcev kranjske dežele in nje glavnega mesta s prošnjo zaupanja polno za pomoč revnim sobratom. Prošnja moja bila je vslišana. Od nekđaj znana usmiljenost kranjska in ljubezen njih prebivavcev do domovine ste se sijajno skazale zopet pri tej priliki.

Nabralo se je milodarov obilo, ki so jih darovali posamni dobrotniki in skupščine iz glavnega mesta in vseh krajev dežele kranjske. Ti pripomočki in pa premilostivi darovi preslavne cesarske rodovine so naredili, da je bilo mogoče, ne samo živeža nakupiti in lakoti v okom priti, ampak tudi semenskega žita razdeliti, da so poljedelci imeli s čem obsejati svoje polje.

Jez sam sem bil večkrat v teh ubozih krajih, in sem se prepričal, da so se sila potrebni pripomočki koristno porabili; pa sem tudi domú prinesel prepričanje, da obdarovanci hvaležnega srca priznavajo velikost njim podeljene dobrote. Radosten tedaj spolnujem svojo dolžnost ter ponavljam svojo presrečno zahvalo vsem dobrotnikom, ki so se udeležili nabire, prečastitljivemu knezoškofijstvu in prečastitljivim duhovnikom, c. kr. uradnikom in vsem skupščinam in društvom, ki so s svojo delavnostjo bistveno pripomogli k nabiranju, gospodom udom onega ljubljanskega odbora, ki je bil poklican od c. kr. deželnega predsedstva v pomoč Notranjcem, in kteri me je radovoljno podpiral s svojim razumnim prizadetjem pri obračanju nabranih milodarov, gospodom udom pomočnega odbora na deželi v krajih revščine, kteri so oskrbovali razdelitev med posamne, kakor tudi vrednikom ali lastnikom tukajšnjih časnikov, kteri so